

Lýðheilsustöð

Ljósabekkjanothun
Desember 2009

Lýsing á rannsókn

Unnið fyrir	Lýðheilsustöð
Markmið	Að kanna viðhorf almennings til laga um ljósabekkjanothun
Framkvæmdartími	2. til 9. desember 2009
Aðferð	Netkönnun
Úrtak	1193 manns á öllu landinu, 16-75 ára, handahófsvaldir úr Viðhorfahópi Capacent Gallup
Verknúmer	4019556

Stærð úrtaks og svörun

Úrtak	1193
Svara ekki	337
Fjöldi svarenda	856
Svarhlutfall	71,8%

Greiningarbreytur

Kyn	Karlar og konur
Aldur	Fimm aldursflokkar
Búseta	Reykjavík, nágrennasveitarfélög Reykjavíkur og önnur sveitarfélög
Fjölskyldutekjur	Tekjur allra á heimilinu fyrir skatta, sex flokkar
Menntun	Fjórir flokkar

Vigtun

Gögn rannsóknarinnar eru vigtuð til þess að úrtak endurspegli þýði nákvæmlega með tilliti til kyns, aldurs og búsetu. Fjöldatölur í skýrslunni eru því námundaðar að næstu heilu tölu, en hlutföll og meðaltöl miðast við fjöldatöluna eins og hún væri með aukastöfum. Misræmi getur því verið á samanlögðum fjölda einstaklinga í greiningum og í tíðnitöflum.

Hlutfall svarenda fyrir vigtun:

Kyn:	
Karlar	52,7%
Konur	47,3%

Aldur:

16-24 ára	19,6%
25-34 ára	18,8%
35-44 ára	18,8%
45-54 ára	19,5%
55-75 ára	23,2%

Búseta:

Höfuðborgarsvæðið	63,3%
Landsbyggðin	36,7%

Hlutfall í þýði/hlutfall svarenda eftir vigtun:

Kyn:	
Karlar	51,0%
Konur	49,0%

Aldur:

16-24 ára	19,4%
25-34 ára	19,6%
35-44 ára	20,1%
45-54 ára	19,2%
55-75 ára	21,7%

Búseta:

Höfuðborgarsvæðið	64,1%
Landsbyggðin	35,9%

Reykjavík, 9. desember 2009

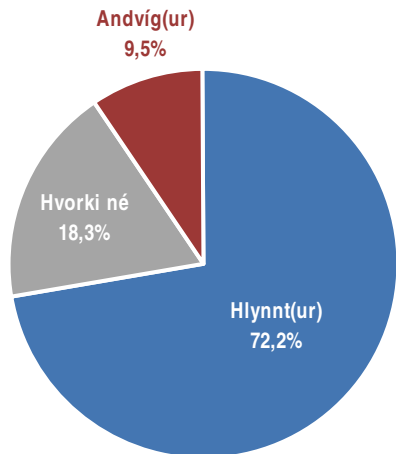
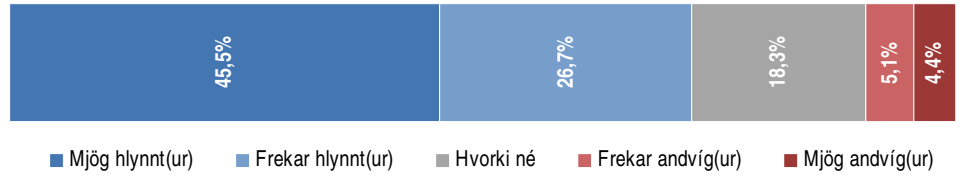
Bestu þakkir fyrir gott samstarf,

Pórhallur Ólafsson
Sigríður Herdís Bjarkadóttir
Matthías Þorvaldsson

Allar ábendingar varðandi framsetningu skýrslunnar eru vel þegnar. Vinsamlegast sendið tölvupóst á abending@capacent.is til að koma þeim á framfæri.

Ertu hlynnt(ur) eða andvíg(ur) því að sett verði lög sem banna ungmennum yngri en 18 ára að nota ljósabekki?

Svör	Fjöldi	Hlutfall %	Vikmörk +/-
Mjög hlynnt(ur) (5)	383	45,5	3,4
Frekar hlynnt(ur) (4)	225	26,7	3,0
Hvorki né (3)	154	18,3	2,6
Frekar andvíg(ur) (2)	43	5,1	1,5
Mjög andvíg(ur) (1)	37	4,4	1,4
Hlynnt(ur)		72,2	3,0
Hvorki né		18,3	2,6
Andvíg(ur)		9,5	2,0
Fjöldi svara	843	100,0	
Tóku afstöðu	843	98,4	
Tóku ekki afstöðu	13	1,6	
Fjöldi svarenda	856	100,0	
Meðaltal (1-5)		4,0	
Vikmörk ±		0,1	

Meðaltal er reiknað með því að leggja saman margfeldi af vægi svars og fjölda sem velja það svar og deila upp í summuna með heildarfjölda svara. Í töflunni hér fyrir ofan reiknast meðaltal skv. eftirfarandi formúlu: [Mjög hlynnt(ur) (fj. x 5) + frekar hlynnt(ur) (fj. x 4) + hvorki né (fj. x 3) + frekar andvíg(ur) (fj. x 2) + mjög andvíg(ur) (fj. x 1)] / Heildarfjöldi svara.
Meðaltalið tekur gildi á kvarðanum 1 til 5.

Greiningar

	Fjöldi svara	Mjög hlynnt(ur)	Frekar hlynnt(ur)	Hvorki né	Frekar andvíg(ur)	Mjög andvíg(ur)	Meðaltal (1-5)
Kyn							
Karlar	429	43%	26%	19%	7%	4%	4,0
Konur	414	48%	27%	17%	3%	4%	4,1
Aldur *							
16-24 ára	162	40%	25%	21%	7%	7%	3,8
25-34 ára	165	58%	20%	17%	2%	3%	4,3
35-44 ára	169	44%	32%	14%	7%	4%	4,1
45-54 ára	162	46%	32%	12%	5%	5%	4,1
55 ára eða eldri	185	40%	24%	27%	5%	3%	3,9
Búseta							
Reykjavík	302	48%	26%	17%	5%	4%	4,1
Nágrannasv.félög Rvk	243	48%	24%	18%	6%	5%	4,0
Önnur sveitarfélög	297	41%	30%	21%	4%	4%	4,0
Fjölskyldutekjur							
Lægri en 250 þúsund	70	42%	34%	13%	1%	10%	4,0
250 til 399 þúsund	152	45%	27%	22%	4%	2%	4,1
400 til 549 þúsund	134	53%	25%	17%	3%	3%	4,2
550 til 799 þúsund	165	50%	24%	16%	7%	3%	4,1
800 til 999 þúsund	72	51%	29%	9%	6%	6%	4,1
Milljón eða hærr	61	33%	31%	26%	10%		3,9
Menntun *							
Grunnskólapróf	97	32%	19%	36%	7%	6%	3,6
Grunnskólapróf og viðbót	211	47%	32%	15%	3%	3%	4,2
Framhaldsskólapróf	256	47%	27%	15%	6%	5%	4,1
Háskólapróf	259	49%	25%	16%	5%	4%	4,1

* Marktækur munur á meðaltölum hópa

Grænar tölur eru hærra en efri vikmörk fyrir heildina

Rauðar tölur eru lægri en neðri vikmörk fyrir heildina

	Fjöldi	Hlutfall %	Vikmörk +/-
Svör			
Mjög miklu máli (5)	217	27,6	3,1
Frekar miklu máli (4)	356	45,3	3,5
Hvorki né (3)	133	16,9	2,6
Frekar litlu máli (2)	61	7,8	1,9
Mjög litlu máli (1)	19	2,4	1,1
Miklu máli		72,9	3,1
Hvorki né		16,9	2,6
Litlu máli		10,2	2,1
Fjöldi svara	786	100,0	
Tóku afstöðu	786	99,0	
Tóku ekki afstöðu	8	1,0	
Fjöldi svarenda	794	100,0	
Meðaltal		3,9	
Vikmörk ±		0,1	

Meðaltal er reiknað með því að leggja saman margfeldi af vægi svars og fjölda sem velja það svar og deila upp í summuna með heildarfjölda svara. Í töflunni hér fyrir ofan reiknast meðaltal skv. eftirfarandi formúlu: [Mjög miklu máli (fj. x 5) + frekar miklu máli (fj. x 4) + hvorki né (fj. x 3) + frekar litlu máli (fj. x 2) + mjög litlu máli (fj. x 1)] / Heildarfjöldi svara.

Meðaltalið tekur gildi á kvarðanum 1 til 5.

Staðalfrávik er algengur mælikvarði á dreifingu svara í kringum meðaltal. Það segir til um hversu lík eða ólík svör þátttakenda við spurningu eru. Hátt staðalfrávik ber að túlka þannig að svör þátttakenda séu ólík en lágt staðalfrávik þannig að svörin séu lík.

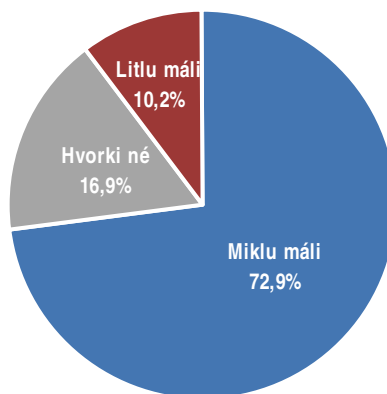
Töflur

Niðurstöður fyrir hverja spurningu eru settar fram í töflum og myndum. Hver spurning er efst á hverri blaðsíðu og nafnið á því sem hún á að mæla er sett fyrir ofan hverja töflu. Í töflunni er hægt að sjá svör þátttakenda og hve margir þeirra tóku ekki afstöðu til þessarar spurningar eða voru ekki spurðir. Í töflunni hér til hliðar má sjá að rétt tæp 28% þátttakenda telja það sem spurt var um skipta mjög miklu máli og ríflega 45% frekar miklu. Ef teknir eru saman þeir sem segja þetta skipta „frekar miklu“ og „mjög miklu“ þá gefur það naumlega 73%.

Vikmörk

Til að geta áttað sig betur á niðurstöðum rannsókna er nauðsynlegt að skilja hvað vikmörk eru. Vikmörk eru reiknuð fyrir hverja hlutfallstölu og meðaltöl og ná jafn langt upp fyrir og niður fyrir töluna nema ef vikmörkin fara niður að 0% eða upp að 100%. Oftast er miðað við 95% vissu. Segja má með 95% vissu að niðurstaða sem fengin er úr rannsókn lægi innan þessarar vikmarka ef allir í þýðinu væru spurðir. Dæmi: segja má með 95% vissu að hefðu allir í þýði verið spurðir, hefðu á bilinu 24,5% til 30,7% (27,6% +/- 3,1%) þeirra sagt að þetta skipti mjög miklu máli.

Í framhaldi af þessu er hægt að bera saman svarmöguleikana. Ef vikmörkin skarast ekki er munur á þeim marktækur. T.d. væri hægt að segja með 95% vissu að marktækt fleiri einstaklingar teldu það sem spurt var um skipta frekar miklu máli en mjög miklu máli.

Myndir

Í myndum er reynt að draga saman helstu niðurstöður þannig að auðvelt sé fyrir lesandann að átta sig á hvað sé markverðast hverju sinni. Ennfremur er oft gerð greining á hverri spurningu eftir öðrum greiningarbreytum í könnuninni. Má þar nefna kyn, aldur, búsetu, menntun og aðrar spurningar í sömu könnun. Hér fyrir neðan má sjá greiningu eftir kyni og aldri þátttakenda. Þar sést að ekki er munur á meðaltölum eftir kyni en hins vegar er munur eftir aldri þátttakenda. Hér skiptir það sem spurt var um þá sem eldri eru meira máli en þá sem yngri eru.

Greiningar

	Fjöldi	Mjög miklu	Frekar miklu	Í meðal-lagi	Frekar litlu	Mjög litlu	Meðaltal
Kyn							
Karlar	396	28,8%	43,7%	17,2%	7,1%	3,3%	3,9
Konur	390	26,4%	46,9%	16,7%	8,5%	1,5%	3,9
Aldur *							
16-24 ára	166	22,1%	44,8%	16,3%	12,8%	4,0%	3,7
25-34 ára	159	22,6%	42,8%	16,4%	13,8%	4,4%	3,7
35-44 ára	164	25,0%	42,1%	24,4%	7,3%	1,2%	3,8
45-54 ára	136	30,1%	47,8%	15,4%	5,1%	1,5%	4,0
55-75 ára	161	32,3%	48,4%	11,8%	4,3%	3,1%	4,0

* Marktækur munur á meðaltölum hópa

Marktekt

Algengur misskilningur er að ef niðurstaða tölfræðiprófs er ekki tölfræðilega marktæk þá sé ekkert að marka þá niðurstöðu. Það er rangt, því eina merking tölfræðilegrar marktæktar felst í því hvort hægt sé að alhæfa mun í úrtaki yfir á þýði.

Við úrvinnslu á niðurstöðum eru alla jafna notuð tölfræðipróf sem greina hvort munur á tilteknum hópum sé tölfræðilega marktækur eða ekki. Í flestum tilfellum er einhver munur á öllum hópnum sem athugaðir eru. Þar sem einungis er verið að vinna með úrtök eru marktæktarpróf notuð til að meta hvort hægt sé að staðhæfa hvort einhver munur sé einnig í því þýði sem úrtakið var dregið úr (dæmi um þýði: Allir Íslendingar á aldrinum 18-69 ára). Ef niðurstaða er ekki tölfræðilega marktæk er ekki hægt að staðhæfa að einhver munur sé á tilteknum hópum í þýði þrátt fyrir að munur sé á þeim í úrtakinu. Ef niðurstaða er tölfræðilega marktæk má álykta sem svo að munur sé á þessum hópum í þýðinu.